

REPUBLIKA E KOSOVËS - РЕПУБЛИКА КОСОВО - REPUBLIC OF KOSOVO
GJYKATA KUSHTETUESE
УСТАВНИ СУД
CONSTITUTIONAL COURT

Priştine, 17 Ağustos 2011
Nr.ref: RK 131/11

KABUL EDİLMEZLİK KARARI

Dava no: KI 12/11

Başvurucu

Amrush Rexhepi

Kosova Yüksek Mahkemesinin Rev. Nr. 256/O/ sayı ve 15 Kasım 2010 tarihli kararının Anayasaya uygunluğunun değerlendirilmesi

KOSOVA CUMHURİYETİ ANAYASA MAHKEMESİ

Aşağıdaki yapıdadır:

Enver Hasani, Başkan
Kadri Kryeziu, Başkanvekili
Robert Carolan, Yargıç
Altay Suroy, Yargıç
Almiro Rodrigues, Yargıç
Snezhana Botusharova, Yargıç
Ivan Čukalović, Yargıç
Gjyljeta Mushkolaj, Yargıç
Iliriana Islami, Yargıç

Başvurucu

1. Başvurucu, Glogofça Belediyesi Zabel i Eperm köyü mukimi Amrush Rexhepi'dir.

İtiraz edilen karar

2. İtiraz edilen karar, Priştine Bölge Mahkemesinin Ac. Br. 512/2006 sayı ve 25 Şubat 2008 tarihli kararının gözden geçirilmesini reddeden Kosova Yüksek Mahkemesinin Rev. Nr. 256/08 sayı ve 15 Kasım 2010 tarihli kararıdır.

Dava konusu

3. Başvurucu, Anayasanın somut maddelerini zikretmeyip mülkiyet hakkının Kosova Anayasası ve uluslararası sözleşmelerle güvence altına alındığını ve mahkeme kararlarıyla kendisine haksızlık yapıldığını belirterek Kosova Yüksek Mahkemesinin Rev. Nr. 256/08 sayı ve 15 Ekim 2010 tarihli kararına itiraz etmektedir.

Yasal Dayanak

4. Anayasanın 113.7 ve 21.4 maddesi, 03/L-121 sayılı Anayasa Mahkemesi Hakkında Yasanın (bundan sonra “Yasa” şeklinde anılacaktır) 22.7 ve 22.8 maddeleri ile Kosova Cumhuriyeti Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü’nün (bundan sonra “İçtüzük” şeklinde anılacaktır) 56 (2) kuralı.

Davanın Mahkemeye Geliş Biçimi

5. Başvurucu 2 Şubat 2011 tarihinde Kosova Cumhuriyeti Anayasa Mahkemesine (bundan sonra “Mahkeme” şeklinde anılacaktır) başvuru dilekçesini sunmuştur.
6. Anayasa Mahkemesi Bay Amrush Rexhepi’yi, Kosova Yüksek Mahkemesini, Priştine Bölge Mahkemesi ve Glogofça Belediye Mahkemesini dilekçenin işleme konduğu konusunda 23 Mart 2011 tarihinde bilgilendirmiştir.
7. Mahkeme Başkanının 2 Mart 2011 tarih ve GJR. KI 12/11 sayılı emirnamesiyle Yargıç Ivan Čukalović raportör yargıç olarak tayin edilmiştir.
8. Aynı tarih ve KSH KI 12/11 sayılı emirname ile Yargıç Altay Suroy başkanlığında yargıçlar Prof. Dr. Gjyljeta Mushkolaj ve Prof. Dr. Iliriana Islami’den oluşan ön inceleme heyeti belirlenmiştir.
9. Kosova Yüksek Mahkemesinin 31 Mart 2011 tarihli cevabında herhangi bir ilavenin yapılmayacağı ve Yüksek Mahkemenin dava ile ilgili görüşünün kendi kararında açıklandığı belirtilmiştir.
10. Priştine Bölge Mahkemesi, yukarıda belirtilen mahkemelerce alınmış üç kararın nüshalarını 8 Nisan 2011 tarihli cevabın ekinde Anayasa Mahkemesine göndermiştir.

Olguların Özeti

11. Glogofça Belediyesi Arazi Topplulaştırma (Komasasyon) Komisyonunun 8 Mayıs 1987 tarih ve 01.nr.461-29 sayılı kararıyla Zabel i Eperm kadastro bölgesinde toplulaştırma işlemi yapılmıştır.
12. Başvurucu, 2.39.35 hektarlık arazi ile toplulaştırma sürecine katılmış olup söz konusu arazi Topplulaştırma Komisyonu tarafından 13.900.89 puan ile değerlendirilmiştir.
13. Topplulaştırma sürecine katılan tüm araziler yol ve sulama kanallarının yapımı amacıyla 0.025 oranında küçültülmüşlerdir. Başvurucuya verilen arazi 427 numaralı kadastro tablosunda 35 numaralı 0.75.20 hektarlık III ve IV. sınıf tarla kültürlü arsa

ile 427 numaralı kadastro tablosunda 42 numaralı 1.26.26 hektarlık IV, V ve VI. sınıf tarla kültürlü olmak üzere değerlendirme puanı 13.623.08 olan toplam 1.87.46 hektarlık arazi verilmiştir.

14. Fiili durumdan, başvurucunun toplulaştırma sürecine katılırken sahip olduğu arazinin değeri toplulaştırma süreci sonunda sahip olduğu araziden daha düşük değerde olduğundan sürecin sonunda edindiği arazi daha küçük olduğu halde değerlendirme puanı olarak yaklaşık aynı değerde olduğu görülmektedir.
15. Glogofça Belediyesi Toplulaştırma Komisyonu 01. Nr. 461-29 sayı ve 8 Mayıs 1987 tarihli kararı gerekçesinin II. maddesinde arazinin devir tesliminin 461-29 sayı ve 17 Kasım 1986 tarihli raporuyla yapıldığı ve devir teslim raporunun yürürlüğe girmesinden sonra daimi sayılacağı tespit edilmiştir.
16. Başvurucu bu karara karşı Bölge Mülki-Hukuki İşler Müdürlüğüne itirazda bulunmamıştır.
17. Başvurucu, Glogovça Belediyesi Toplulaştırma Komisyonunun 01. Nr. 461-29 sayı ve 8 Mayıs 1987 tarihli kararının tamamen uygulanmadığı ve kendisinin sadece 1.54.95 hektarlık araziden istifade ettiğini ileri sürmektedir.
18. Mevcut durumdan ve başvurucunun mevcut durumun tam olarak tespit edilmesine ilişkin talebinden dolayı mahkeme olay yerinde mevcut durumun tespiti amacıyla keşif kararı çıkartmıştır.
19. Aslında, 11 Ağustos 2004 tarihinde olay yerinde yapılan keşiften ve Jeodezi Uzmanı Xhafer Rama'nın 18 Temmuz 2005 tarihinde oluşturulup 18 Ekim 2005 tarihinde ilave ve açıklamalar yapılan yazılı görüş ve tespitinden şu sonuçlara varılmıştır:
 - a) Amrush Rexhepi'ye Toplulaştırma Komisyonunun kararıyla 427 numaralı kadastro tablosundaki 0.78.28 hektarlık 35 numaralı arsa verilmiştir.
 - b) Amrush Rexhepi'nin Toplulaştırma Komisyonunun kararıyla kendisine verilen 427 numaralı tablosundaki 35 numaralı arsayı kullanmadığı ve bu arsanın 0.12.19 hektarlık bölümünün Nexhat Avdullahu, 0.28.13. hektarlık bölümünün Banush Avdullahu, 0.60.95 hektarlık bölümünün Shefqet Avdullahu ve 0.08.50 bölümünün Sami Avdullahu tarafından kullanıldığı anlaşılmıştır. Uzmanın görüşüne göre söz konusu kişilerin bu arsaları yasal olmayan yollarla bulundurmaktalar.
 - c) Uzman, Amrush Rexhepi'nin 425 numaralı kadastro tablosundan 0.58.97 hektarlık 30 numaralı parseli, 424 numaralı kadastro tablosundan 0.29.70 hektarlık 31/1 numaralı parseli ve 423 numaralı kadastro tablosundan 0.75.10 hektarlık 15 numaralı parseli aldığını ve veri tamamlama işleminin Drenas Belediyesi Toplulaştırma Komisyonunun kararına uyum şeklinde yapılmadığını tespit etmiştir.
 - d) Jeodezi uzmanının görüşünün sonunda paftaya göre Amrush Rexhepi'ye verilen arsanın mevcut arsadan 0.20.51 hektar oranında daha küçük olduğu, ancak kararla tahsis edilen arsanın toplulaştırma sürecine katıldığı arsa değerlendirme puanı ile benzer olduğunu tespit edilmiştir.
20. Uzman görüşüne dayanarak Amrush Rexhepi, yararlanamadığı 0.20.51 hektarlık arazinin 2001, 2002, 2003, 2004, 2005 ve 2006 yıllarına ait hasat geliri ile 2001 yılından itibaren % 3,5'lik faiziyle birlikte 1.133,34 avro tutarındaki zararının Glogofça Belediyesi tarafından karşılanmasını talep etmiştir.

21. Glogofça Belediye Mahkemesinin 9 Mart 2006 tarihinde yapılan karar duruşmasında alınan C.Nr. 09/04 sayılı kararında, Amrush Rexhepi'nin yararlanamadığı 0.20.51 hektarlık araziden kaynaklanan zararın karşılanmasına ilişkin talebini mesnetsiz bularak reddetmiştir.
22. Glogofça Belediye Mahkemesinin karar gerekçesinde dava evrakındaki diğer maddi delillerle örtüşen jeodezi uzmanı görüşünün tamamının kabul edildiği ve Glogofça Belediyesi Toplulaştırma Komisyonunun 01. Nr. 461-29 sayı ve 8 Mayıs 1987 tarihli kararıyla Amrush Rexhepi'ye 427 numaralı kadastro tablosundaki 35 ve 42 numaralı parsellerin verildiği ve Amrush Rexhepi'nin **Toplulaştırma Komisyonunun kararıyla kendisine verilen parsellere sahip çıkmaya ve başkaca parseller üzerinde hak iddia etmemeye sorumlu olduğu** belirtilmiştir.
23. Glogofça Belediye Mahkemesi mevcut davada Glogofça Belediyesinin iddia edildiği gibi Amrush Rexhepi'ye herhangi bir zarar vermediği sonucuna varıp istemi mesnetsiz bularak reddetmiştir.
24. Bu kararı kabul etmeyen Amrush Rexhepi Priştine Bölge Mahkemesi nezdinde itiraz etmiştir.
25. Priştine Bölge Mahkemesinin Ac. nr. 512/2006 sayı ve 25 Şubat 2008 tarihli kararıyla itiraz dilekçesi mesnetsiz bulunup Glogofça Belediye Mahkemesinin C. Nr. 09/04 sayı ve 9 Mart 2006 tarihli kararını onamıştır.
26. Bay Amrush Rexhepi, Priştine Bölge Mahkemesinin Ac. nr. 512/2006 sayı ve 25 Şubat 2008 tarihli kararının Kosova Yüksek Mahkemesince gözden geçirilmesi için başvuruda bulunmuştur.
27. Kosova Yüksek Mahkemesinin Rev. Nr. 256/2008 sayı ve 15 Kasım 2010 tarihli kararında Priştine Bölge Mahkemesi Ac. Nr. 512/2006 sayı ve 25 Şubat 2008 tarihli kararının gözden geçirilmesi istemini mesnetsiz bularak reddetmiştir.

Başvurucunun iddiaları

28. Başvurucu, yararlanamadığı 0.20.51 hektarlık arazinin 2001, 2002, 2003, 2004, 2005 ve 2006 yıllarına ait hasat gelirine ilişkin 1.133,34 avro tutarındaki zararının Glogofça Belediyesi tarafından karşılanmasına yönelik dava dilekçelerinin **mesnetsiz bulunarak** Kosova yargı kurumları tarafından **reddedilmesinin**, Anayasanın somut hükümleri zikredilmeden haksızlık olduğunu iddia etmektedir.
29. Öyle ki başvuru Mahkemeden, bu haksızlığın Glogofça Belediyesi tarafından söz konusu tazminatın ödenmesi ve toplulaştırma sürecinden boş kalan bir arazinin kendisine tahsis edilmesi yoluyla giderilmesini talep etmektedir.

İstemin kabul edilirliliğinin değerlendirilmesi

30. Mahkemenin, başvuru istemi hakkında karar verebilmek amacıyla, öncelikle Anayasa belirtilip Yasa ve Anayasa Mahkemesi İçtüzüğünde vurgulanan kabul edilirlilik koşullarının yerine getirilip getirilmediğinin değerlendirmesi gerekmektedir.
31. Başvurucu, 7 Şubat 2011 tarihinde Anayasa Mahkemesine dilekçe sunmuş olup, kendisine bu davayla ilgili Kosova Yüksek Mahkemesi tarafından çıkartılan 15 Ekim 2010 tarihinde son karar 7 Şubat 2011 tarihinde teslim edilmiştir. Netice itibariyle başvuru Yasanın 49. maddesine uygun şekilde yapıldığı Mahkemece tespit edilmiştir.

32. Anayasa Mahkemesi, hukuk mahkemelerinde alınan kararların temyiz mahkemesi veya dördüncü derece mahkemesi olarak iş görmesi Anayasaya göre görevi olmadığını vurgulamak ister (Bkz. KI 13/09 Sevdail Avdyli davası 17 Haziran 2010 tarihli Kabul Edilmezlik Kararı).
33. Mevcut davada başvuru, Yüksek Mahkeme Kararıyla Anayasanın II. Kısımında (Temel Hak ve Özgürlükler, Anayasanın 21-56. maddeleri) güvence altına alınan haklarının ihlal edildiğini ve başvurunun isteminin Yüksek Mahkeme tarafından mesnetsiz bulunup reddedilerek alınan kararda keyfi davranıldığını gösteren ilk görünüş ispatı (prima facie) türünden herhangi bir kanıt sunmamıştır (bkz. Vanek – Slovakya Cumhuriyeti davası AİHM 53363/99 sayı ve 31 Mayıs 2005 tarihli Kabul Edilmezlik Kararı).
34. Mevcut davada, başvurunun istimlâk edilen mülkünün Toplulaştırma Komisyonunun kararıyla değerlendirme puanı olarak daha yüksek değerde parsellerle mahkemelerce tazmin edildiği dikkate alınarak Anayasa Mahkemesi, kamu otoritelerinin fiillerinden başvurunun Anayasa ile güvence altına alınan haklarının ihlal edilmediğini değerlendirmektedir.
35. Buna göre İçtüzüğün 36 (2b) maddesinde belirtilen “Mahkeme, açıkça isnat edilmeyip aşağıdaki kanaatlere varması durumunda istemleri reddedecektir: b) Sunulan olguların herhangi bir şekilde Anayasa ihlali iddialarını gerekçelendirmediği zaman” hükmüne dayanarak, istemin mesnetsiz olduğu açık bir şekilde görülmektedir.

BU SEBEPLERDEN DOLAYI

Anayasanın 113.7 ve Anayasa Mahkemesi Hakkında Yasanın 20. maddesi ile İçtüzüğün 36 (2b) ve 56 (2) kurallarına dayanarak 7 Temmuz 2011 tarihinde yapılan duruşmalarda Anayasa Mahkemesi, oybirliğiyle:

- I. İstemin kabul edilmez olarak REDDİNE karar vermiştir.
- II. İşbu karar Yasanın 20.4 maddesine uygun şekilde taraflara bildirilip Resmi Gazetede yayımlanır.
- III. Karar derhal yürürlüğe girer.

Raportör Yargıç

Anayasa Mahkemesi Başkanı

Ivan Čukalović, imza

Prof. Dr. Enver Hasani, imza